

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 12 september 2007

Utskriftsvänlig pdf-fil

Som de flesta amerikanska läroböcker i idrottsvetenskap, är också Ronald B. Woods' *Social Issues in Sport* (Human Kinetic) behäftad med svagheten att den i huvudsak hämtar sina praktiska exempel från en amerikansk idrottsverklighet. Och som de flesta läroböcker från det amerikanska idrottsförlaget Human Kinetics är också Woods' bok exemplarisk i sin pedagogiska utformning, med mycket färgbilder och färgglada hjälprutor och så vidare. Med detta konstaterat ger sig vår recensent Björn Sandahl i kast med innehållet i denna sociologiska introduktionsbok, och finner att det möjligen ibland gränsar till det alltför enkla, men att *Social Issues in Sport* är en i långa stycken gedigen och väl genomförd grundbok i idrottsociologi, användbar också i ett svenskt sammanhang. Men, frågar sig vår recensent klagande, varför är det bara amerikaner som skriver den här typen av böcker? När ska svenska idrottsforskare ta sitt ansvar?

Gedigen grundkurs i idrottsociologi

Björn Sandahl

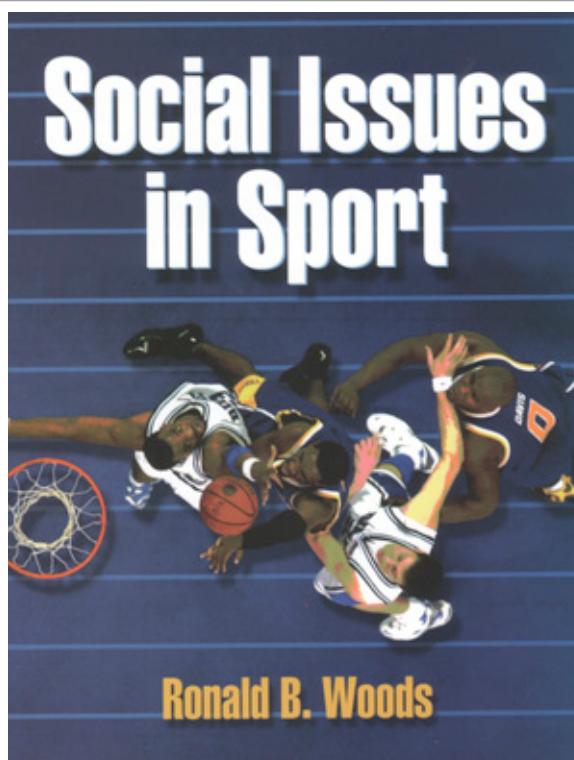
Södertörns högskola

Ronald B. Woods
Social Issues in Sport
369 sidor, hft., ill.
Champaign, IL: Human Kinetics 2007
ISBN 978-0-7360-5872-8

Att recensera amerikanska läroböcker är ofta en fröjd, i alla fall för ögat. Man får en gedigen produkt i händerna, i färg och med många bilder. Däremot kan innehållet vara mer problematiskt då den amerikanska litteraturen vanligen fokuserar på hemmaförhållandena och lämnar övriga världen relativt oberörd. Båda dessa iakttagelser stämmer väl på den för dagen aktuella boken *Social Issues in Sport*, författad av Ronald B. Woods. Av omslaget framgår att den är tänkt som en grundbok i idrottsociologi för studenter vid amerikanska college.

Boken är som sagt påkostad, i A4-format, och består av cirka 400 tätskrivna färgsidor med ett stort antal bilder. Innehållet är uppdelat i fyra huvudsakliga delar. Den första delen består av ett grundläggande teoretiskt avstamp där man i två kapitel fokuserar på hur och varför man studerar fenomenet sport. Avsnittet är för en yrkesverksam person tämligen basalt men torde vara en god inledning för någon som är helt ny inom detta fält.

I den andra delen fokuserar boken på idrottens effekter på samhället. I tur och ordning presenteras tre kapitel om deltagare och åskådare, om idrotten som industri och om idrottens relation till massmedia. Framställningen är väldigt pedagogisk och texten drivs framåt dels med hjälp av bilder, dels med så kallade "learning tools" - små färgade rutor inbrutna i texten. Det finns totalt fyra typer av sådana: "In arena with..." där någon central person

inblandad i det som för närvarande avhandlas presenteras, "Pop Culture" som lyfter fram någon aktuell trend i ämnet, "Experts view" där någon framstående person inom idrottsociologin presenterar en diskussionsfråga till läsaren och avslutningsvis "Activity Time-Out", en fyndig titel på vad som egentligen är ett slags hållplats där läsaren förväntas diskutera kapitlets innehåll så långt med sina medstudenter.

Detta grepp återkommer genom hela boken och får överlag anses vara lyckat, även om vissa av inslag är på en nivå som kanske kan ifrågasättas. På sidan 38 blir detta tydligt då det i en "Activity Time-Out" föreslås att studenterna skall diskutera resursfördelningen mellan elit- och motionsidrott. Längre ner på samma sida kan man dock beskåda en leende vattenskidåkare med den djupsinniga bildtexten: "In order to remain a participant, you must enjoy the sport you play." Nivån är således ojämn och särskilt vad gäller bildtexterna ges intrycket att förlaget kanske haft lite för brättom.

Det tredje avsnittet rör idrotten som institution. Avsnittet består av fyra kapitel, ungdomsidrott, skolidrott, internationell idrott och den olympiska rörelsen. Avsnittet om den amerikanska skolidrotten är upplysande men kanske den del som för en europeisk läsare är minst användbart ur ett undervisningsperspektiv. Särskilt glädjande är dock behandlingen av den internationella idrotten. Författare av den här typen av böcker gör det ofta alltför lätt för sig genom att använda den olympiska rörelsen som exempel på den internationella idrotten. En sådan ansats är olycklig då den olympiska rörelsen i mångt och mycket är unik och ett särfall snarare än ett lämpligt exempel. Woods går inte i den fällan och även om det internationella kapitlet är kort och väldigt svepande så är det glädjande att författaren markerar skillnaden mellan olympiska spel och internationell idrott i stort.

Den fjärde och avslutande delen av boken är också den mest omfattande. Här studeras idrott och kultur i totalt nio kapitel med följande innehåll: åskådar- och utövarbeteenden, etnicitet, jämställdhet, klass, handikappfrågor, religion, politik, regelbrott och fusk, coaching och ledarskap samt avslutningsvis framtida trender inom idrotten, som vanligt. För svenska förhållanden är innehållet inte klockrent. Redan i det andra avsnittet ges stor vikt åt ett skolidrottssystem som saknar motsvarighet i Sverige. I del fyra presenteras flera kapitel vilka inte har en naturlig bäring utanför USA. Innehållet är förvisso relevant men den problematik som presenteras exempelvis gällande etnicitetsfrågor är inte rakt av översättningsbar till svenska förhållanden. Dock, även om de praktiska exemplen kanske inte har en naturlig motsvarighet inom svensk idrott är de principiella problemen relevanta. Problemet hade varit större om det exempelvis varit fråga om en historisk studie där nationella utvecklingsprocesser stått i centrum. De amerikanska exemplen saknar i detta fall inte värde och med kompletterande litteratur om exempelvis svenska förhållanden kan denna del av bokens innehåll bidra som jämförande material.

Bokens sista kapitel, de framtida trenderna, ligger inbakat i avsnitt fyra. Här summeras några av de trender som noterats i tidigare kapitel och en skiss över tänkbara framtidsscenarioer görs. Här, liksom i många andra läroböcker, läggs ribban alldeles för lågt. På samma sätt som boken inledningsvis på ett teoretiskt plan skissar över sport och varför den är intressant att studera, borde större vikt givits åt en omfattande sammanfattning med försök att sammanfoga de många disparata aspekter som presenterats. Av bokens olika delar är detta kapitel det som känns tröttast och mest förutsägbart. Här hade Woods en utmärkt möjlighet att sätta ner foten och försöka förklara idrottens relation till samhället på en högre abstraktionsnivå. Så sker inte, istället presenteras några ganska traditionella konfliktpunkter inom dagens idrott med tankar om vad som händer ifall utvecklingen går i den ena eller andra riktningen. Givet bokens innehåll hade potentialen för ett sådant avsnitt varit stor och det känns snopet att Woods inte ens försöker.

Sammantaget blir dock omdömet gott. Den ambitiösa ansatsen levererar en gedigen sociologisk genomgång av olika aspekter av dagens idrott. De teoretiska inlagen är väl grunda och ger inte mycket att utgå ifrån, men boken är trots detta pedagogisk om än ibland på gränsen till trivial. I bokens avslutande kapitel står att läsa att "Your understanding of sport in society should be light years ahead of where it was when you began your studies" (s 332). Jag vet inte om jag själv skulle uttrycka det i så självsäkra ord, men jag kan säga detta. För en person redan aktiv i fältet har boken inte särskilt mycket att erbjuda men för en person som läser sin första idrottsvetenskapliga kurs torde *Social Issues in Sport* dock vara en viktig och gedigen kunskapskälla som lägger en god grund för fortsatta studier. Om jag idag hade börjat min första kurs i idrottsvetenskap hade jag gärna velat läsa denna bok och detta, antar jag, är i sig ett gott betyg.

Som en avslutande personlig reflexion så är det med viss frustration man noterar att det är just amerikanska förlag som med jämna mellanrum levererar påkostade gedigna läromedel i idrottsvetenskapliga ämnen. Inom flera discipliner är efterfrågan på den här typen av litteratur stor och man får hoppas att svenska idrottsforskare snart tar sig an utmaningen.

© Björn Sandahl 2007

Köp boken från Bokus.se

Kjøp boken fra Akademika.no

Køb bogen fra eLounge.dk

www.idrottsforum.org | Redaktör [Kjell E. Eriksson](#) | Ansvarig utgivare [Aage Radmann](#)